

НАУКОВА ШКОЛА
РІДЕЙ НАТАЛІЇ МИХАЙЛІВНИ
«Неперервна освіта для сталого розвитку»
«Екологічна безпека та сталий розвиток територій»

Рік заснування наукової школи: 2008

Керівник наукової школи: Рідей Наталія Михайлівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри менеджменту та інноваційних технологій соціокультурної діяльності, економіки і маркетингу Навчально-наукового інституту публічного управління та адміністрування.

Коло наукових інтересів: дослідження методології неперервної освіти, професійної освіти, професійної екологічної освіти, політики якості й безпеки життя соціокультурних форм організації в сфері освіти, науки й інноватики.

Кандидатська дисертація: «Зміни родючості чорнозему типового при застосуванні ґрунтозахисних технологій з елементами біологізації в Лівобережному Лісостепу України»: дис. ... с.-г. наук; спеціальність 06.00.03 – «Агроґрунтознавство та агрофізика».

Докторська дисертація: «Теорія і практика ступеневої підготовки майбутніх екологів»: дис. ... доктора пед. наук; спеціальність 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти».

Державні нагороди:

2023	Нагрудний знак «Василь Сухомлинський» (наказ № 44-к від 13.02.2023)
2021	Медаль «За наукові досягнення. Психолого-педагогічні науки, Г.Костюк» (Рішення Вченої ради НПУ імені М.П.Драгоманова від 02.09.2021)
2016	почесний доктор з екології Інституту агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України (Рішення вченої ради ІАП від 14.03.16 № 2)
2016	почесна грамота Національної служби посередництва і примирення (наказ від 3 березня 2016 р. № 40)
2014	нагороджена Міністерством освіти і науки України нагрудним знаком «За наукові та освітні досягнення» (наказ № 417-к)

2012	почесний доктор Інституту агроекології і природокористування Національної академії аграрних наук України (Рішення вченої ради ІАП від 15.03.12 № 2)
2008	Знак «Відмінник освіти України» (Наказ № 1261-к)
2008	Почесна грамота Міністерства освіти і науки України (№ 99134)
2007	Подяка Науково-методичного центру аграрної освіти Міністерства аграрної політики України
2005	«Знак Пошани» Міністерства аграрної політики України
2004	Подяка Київського міського голови (№ 32352)

Міжнародна робота

2013-2016	Проект 544524-TEMPUS-1-2013-1-PL-TEMPUS-SMHES «QANTUS – Qualifications Framework for Environmental Science of Ukrainian Universities (Рамка кваліфікації в галузі наук про навколишнє середовище для українських університетів)», Національний університет біоресурсів і природокористування України – <i>Координатор від НУБіП України</i>
2012-2016	Проект 2012-2733/001-001 – EM Action 2 Partnership «The Erasmus Mundus Action 2», Національний університет біоресурсів і природокористування України – <i>Координатор від НУБіП України</i>
2009-2011	Проект 159188-TEMPUS-1-2009-1PL-TEMPUS «Навчальний план за спеціальністю «Охорона навколишнього середовища» в аграрних університетах (ENAGRA)», Національний університет біоресурсів і природокористування України – <i>Координатор від НУБіП України</i>
2006-2008	Проект JET_27136_2006 «Впровадження фундаментальних і новітніх наукових методів в магістерських і аспірантських навчальних планах аграрного напрямку ІВМВАСМА», Національний університет біоресурсів і природокористування України – <i>Координатор від НУБіП України</i>

Член редколегії вітчизняних та закордонних видань, категорії «Б» :

- «ВІСНИК НАЦІОНАЛЬНОГО АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ. серія: педагогіка. психологія»;
- Науковий журнал «Молодий вчений»;
- «ОСВІТНІЙ ДИСКУРС: збірник наукових праць»;

- «Український педагогічний журнал» (Фахове періодичне видання Інституту педагогіки НАПН України);
- «EDUKACJA – TECHNIKA – INFORMATYKA»

Участь у спеціалізованих вчених радах:

2022 – і нині – Голова спеціалізованої вченої ради Д 26.053.01 у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова (з 2023 – Український державний університет імені Михайла Драгоманова).

2020-2022 – Заступник голови спеціалізованої вченої ради Д. 26.053.19 у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова

2018-2020 – Голова спеціалізованої вченої ради Д. 26.053.19 у Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова

2019-2020 – Член спеціалізованої вченої ради Д 26.062.15 у Національному авіаційному університеті та К 55.053.03 у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка.

За науковим керівництвом доктора педагогічних наук, професора Рідей Н.М. захистили дисертації:

НАУКОВА ШКОЛА

ЗАХИЩЕНІ ДИСЕРТАЦІЇ

ДОКТОРСЬКІ ДИСЕРТАЦІЇ

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

2024	Канова Людмила Петрівна (спеціальність 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти») «Теоретичні та методичні засади професійної іншомовної підготовки офіцерів ЗСУ за стандартами НАТО»
2024	Ходунова Вікторія Леонідівна (спеціальність 13.00.07. – Теорія і методика професійної освіти) «Теорія і методика художньо-естетичної культури педагогічних працівників закладів дошкільної освіти»
2019	Толочко Світлана Вікторівна (спеціальність 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти») «Теоретичні й методичні засади формування науково-методичної компетентності викладачів у системі післядипломної педагогічної освіти», Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова

- 2019 Бордюг Наталія Сергіївна (спеціальність 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти») «Теоретичні і методичні основи підготовки фахівців природоохоронної галузі до екологічного моніторингу у системі післядипломної освіти», Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова
- 2014 Боголюбов Володимир Миколайович (спеціальність 13.00.02. – теорія і методика навчання) «Теоретичні і методичні засади формування професійної готовності майбутніх екологів в умовах переходу до сталого розвитку суспільства», Національний університет біоресурсів і природокористування України
- 2015 Васюк Оксана Вікторівна (спеціальність 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти») «Теорія і методика формування професійної спрямованості майбутніх соціальних педагогів у вищих аграрних навчальних закладах», Національний університет біоресурсів і природокористування України

Педагогічні науки

Дисертації на здобуття звання кандидата педагогічних наук

- 2024 Пологовська Юлія Юріївна (спеціальність 13.00.04 – «Теорія і методика професійна освіта») «Формування професійної компетентності майбутніх учителів географії для профільного навчання»
- 2021 Макієвський Олексій Іванович (спеціальність 13.00.04 – «Теорія і методика професійна освіта») «Професійна підготовка у закладах освіти майбутніх механіків до технічного сервісу», Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова
- 2021 Слабецький Олександр Миколайович (спеціальність 13.00.04 – «Теорія і методика професійна освіта») «Формування професійної компетентності безпеки майбутніх менеджерів у закладах вищої освіти», Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова
- 2021 Павленко Дмитро Григорович (спеціальність 13.00.04 – «Теорія і методика професійна освіта») «Професійна підготовка майбутніх фахівців з публічного управління до педагогічної діяльності», Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова
- 2020 Антіпова Наталія Павлівна (спеціальність 13.00.04 – «Теорія і методика професійна освіта») «Формування фахової

- компетентності майбутніх селекціонерів-генетиків у процесі вивчення професійно-орієнтованих дисциплін», Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова
- 2019 Богуцький Юрій Петрович (спеціальність 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти») «Розвиток правової компетентності адміністраторів вищої школи у системі післядипломної освіти», Національний педагогічний університет ім. М.П. Драгоманова
- 2013 Шофолов Денис Леонідович (спеціальність 13.00.06 – «Теорія і методика управління освітою») «Управління підготовкою майбутніх екологів до збалансованого природокористування», Національний університет біоресурсів і природокористування України, ДЗ «Луганський національний університет ім. Т.Г. Шевченка»
- 2012 Строкаль Віта Петрівна (спеціальність 13.00.02 – «Теорія і методика навчання (сільськогосподарські дисципліни)») «Методичні засади організації навчальних практик у майбутніх екологів», Національний університет біоресурсів і природокористування України
- 2012 Рибалко Юлія Володимирівна (спеціальність 13.00.04 – «Теорія і методика професійної освіти») «Формування професійної компетентності майбутніх екологів у фаховій підготовці вищих аграрних навчальних закладів», Національний університет біоресурсів і природокористування України

Сільськогосподарські науки

- 2013 Горбатенко Анатолій Анатолійович (спеціальність 03.00.16 – «Екологія») «Системний аналіз стану агроландшафтів лісостепу України на основі геоінформаційного моніторингу навколишнього природного середовища», Національний університет біоресурсів і природокористування України

Здійснює керівництво аспірантами

1. Барон Є. В. (PhD-студент, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка), «Теорія і практика підготовки майбутніх педагогів з міжнародної стандартизації європейського виміру вищої освіти»
2. Кравцов О. В. (PhD-студент, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка), «Формування інформаційних навчальних програм у професійній підготовці майбутніх менеджерів»

3. Шлекова Дар'я Дмитрівна (PhD-студент, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка), «Теорія і методика іншомовної підготовки з української мови у іноземних здобувачів освіти»;
4. Шиманський Владислав Робертович (PhD-студент, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка), «Формування підприємницької спроможності у майбутніх менеджерів соціокультурної діяльності ЗВО»;
5. Карпюк Д.Р. (hD-студент, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка), «Формування цифрової компетентності майбутніх бакалаврів з інформаційної, бібліотечної та архівної справи у фаховій підготовці».
6. Магілевський Владислав Віталійович (PhD-студент, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка), «Теорія і методика професійної підготовки майбутніх інженерів в галузі електроніки та телекомунікацій»

Має понад 500 публікацій, серед них 22 наукових публікацій у виданнях, які включені до наукометричних баз Scopus та Web of Science, 11 монографій, 7 навчальних посібників, з них 6 мають гриф МОН України та інші.

1994

1. **Рідей Н.М.** Шикула М.К., Балаєв А.Д. Залежність інтенсивності асиміляції вуглекислоти ґрунту і ґрунтового повітря гетеротрофною мікрофлорою від концентрації іонів металів в ґрунті. Зб.Современные проблемы охраны и воспроизводства почвенного плодородия: экология, экономика, право. Материалы межгосударственного научного семинара. 1994. Киев: НАНУ. С.219-220
2. Балаєв А.Д. **Рідей Н.М.** Шикула М.К. Прискорене відтворення родючості ґрунтів. Зб. проблемы земельной реформы в Украине. Матеріали науково-практичної конференції. м.Київ. 1994. С.217-218

1995

1. **Рідей Н.М.** та інші Методичні рекомендації по відтворенню гумусу в ґрунті. Зб. біологізація землеробства з метою ресурсозбереження якісної прод. науково-технічної розроб. Київ. С.13-14
2. **Рідей Н.М.** Шикула Н.К., Балаєв А.Д., Кравченко Ю.С. Модель оптимізації гумусного стану чорноземних ґрунтів. Зб. біологізація землеробства з метою ресурсозбереження якісної прод. науково-технічної розроб. Київ. С.13
3. **Рідей Н.М.**, Шикула М.К., Мельничук Д.О., Роговський С.П. Гетеротрофна фіксація вуглекислоти і її роль у процесі гумусотворення чорноземів. *Вісник аграрної науки*. 1995. №8. С.23-28

1996

1. M.K. Shykula, **N.M. Ridei**. Intensity of carbon dioxide assimilation by various soil units of Ukraine. *Proceedings of agricultural science*. 1996. T.8. С.15-19
2. **Рідей Н.М.** Шикула М.К., Мельничук Д.О., Роговський С.П. Інтенсивність асиміляції вуглекислоти різними типами ґрунтів України. *Вісник аграрної науки*. 1996. №8. С.15-19

1998

1. Рідей Н.М. Петренко Л.Р. Андрієнко В.О. Зміна біологічних властивостей ґрунтів під впливом обробітку ґрунту без обернення скиби. Відтворення родючості ґрунтів в ґрунтозахисному землеробстві. /НАУ/ За ред. М.К. Шикули. К: - С. Ф. "Оранта". 1998. С.122-144

2000

1. Кошель М.І. Шикула М.К., Доля М.М., **Рідей Н.М.** Застосування після-спиртового сульфатнокислого осаду. *Ґрунтозахисна біологічна система землеробства в Україні*. 2000. С.415-418
2. **Рідей Н.М.** Білявський Г.О., Шевченко Я.О. Агроєкологічний аналіз шляхів отримання сільсько-господарської продукції рослинництва. *Науковий вісник НАУ*. 2000. №32. С.374-381
3. **Рідей Н.М.** Білявський Г.О. Созінов О.О. Основні концептуальні підходи до розвитку агроєкологічної освіти в Україні. *Науковий вісник НАУ*. 2000. №32. С.16-21
4. **Рідей Н. М.** Біологізація землеробства як екобезпечний шлях розвитку сільськогосподарського виробництва. *Науковий вісник НАУ*. 2000. №32. С.382-389

2001

1. **Рідей Н. М.** Агроєкологічні особливості ґрунтозахисних технологій. *Вісник ХДАУ*. 2001. №1. С.12-17
2. **Рідей Н. М.** Значення ґрунту в екологічній оптимізації сучасних агроєкосистем. *Вісник ХДАУ*. 2001. №4. С.60-64
3. **Рідей Н.М.** Немножко С.П. Оптимізація біохімічного процесу асиміляції вуглецю при застосуванні стимуляторів ґрунтової мікрофлори в ґрунтозахисному землеробстві. *Науковий вісник НАУ*. 2001. №5. С.4-5

2002

1. **Ridey N.M.** Training experience in specialties “Agrochemistry and soil science” and “Ecology and protection of environment” on the department of agrochemistry and soil science in NAUU. *Food quality: from soil to consumer, Humboldt Universitat zu Berlin*. 2002. С.106-114
2. **Рідей Н. М.** Методика досліджень біохімічного зв'язування вуглецю вуглекислоти ґрунту ґрунтовою мікрофлорою чорнозему типового. *Агроекологічний журнал*. №1. С.72-76

2003

1. **Рідей Н.М.** Шикула М.К., Майстренко В.Г., Глущенко О.Є. Покращення агрофізичних властивостей ґрунтів застосуванням технологій біологічного землеробства. Збірник наукових праць Уманського державного аграрного університету (спеціальний випуск). 2003. С.777-785
2. **Рідей Н.М.** та інші Шикула М.К., Балаєв А.Д., Доля М.М. Ґрунтозахисні енерго-, ресурсо- і вологозберігаючі технології вирощування культур. КМУ. 2003. С.456-476

2004

1. M Shykula, **N Ridey**, O Tonkha, O Bykova, V Maystrenko. Greenhouse effect and soil conservation farming. *Visnyk KDAU (scientific bulletin of Kharkiv State Agricultural University)*. 2004. Т.1 С.261-265
2. Тонха О.Л. Шикула М.К., Стрельченко В.П., **Рідей Н.М.** Ґрунтозахисні технології виробництва екологічно чистої продукції харчування. *Наукове забезпечення сталого розвитку сільського господарства в поліссі України*. 2004. С.313-322
3. **Рідей Н.М.**, Шикула М.К., Майстренко В.Г., Тонха О.Л., Бикова О.Є. Парниковий ефект і ґрунтозахисне землеробство. *Вісник ХНАУ*. 2004. №1. С.261-265
4. Рідей Н.М. Надточій П.П., Мислива Т.М., Клименко М.О. Охорона та раціональне використання природних ресурсів і рекультивація земель. Наукметодцентр аграрної освіти, Київ, “Аграрна освіта”. 2004. 11с.

2005

1. M Shykula, **N Ridey**, O Tonkha, O Bykova Soil conservation technologies in organic agriculture. *Scientific proving of sustainable development of agriculture in Krym*. 2005 Т.1 с.360-374
2. Захаркевич І.В. **Рідей Н.М.**, Войтенко Л.В., Наумовська О.І. Дослідження водних джерел науково-дослідного господарства

«Великоснітинське» Фастівського району Київської області. *Аграрна освіта і наука*. 2005. №2 с.19

3. **Рідей Н. М.** Кафедра екології агросфери НАУУ: передумови формування і завдання. *Аграрна освіта і наука*. 2005. №1 с.161-165

4. Подолинна Н.Ю. Білявський Г.О., **Рідей Н.М.** Необхідність вдосконалення підготовки і викладання курсу “Агроекологічний менеджмент”. *Аграрна освіта і наука*. 2005. №1 с.155-160

5. Тонха О.Л. Наумовська О.І., **Рідей Н.М.** Екологічна паспортизація територій і підприємств агросфери, як складова екологічного контролю. *Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва*. 2005. с.20

6. **Рідей Н.М.** Захаркевич І.В., Войтенко Л.В. Якість шахтно-колодязьних вод навчально-дослідного господарства Національного аграрного університету “Великоснітинське” Фастівського району Київської області. *Полтавський національний технічний університет імені Ю. Кондратюка*. 2005

7. Кащенко Л.В. **Рідей Н.М.**, Кічно В.О. Радіоекологічна оцінка рівнів забруднення врожаю сільськогосподарських культур та їх внеску у формування дози внутрішнього опромінення населення. *Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва*. 2005. №1. С.174-178

8. Наумовська О.І. **Рідей Н.М.**, Власова Є.Л. Деякі аспекти екологічної паспортизації промислових і сільськогосподарських підприємств. *Науковий вісник НАУ*. 2005. №81. С.186-200

2006

1. Радчук В.В. **Рідей Н.М.**, Прилипко В.А. Актуальність екологічної освіти студентів неекологічних спеціальностей Національного аграрного університету. *Науковий вісник НАУ*. 2006. №95 ч.2 с.7

2. Радчук В.В. Прилипко В.А., **Рідей Н.М.** Застосування комплексного підходу у дослідженні соціо-екологічної ситуації населеного пункту. *Аграрна освіта і наука*. 2006. №5-6 с.35-41

3. Тригуб Ю.В. **Рідей Н.М.** Екологічна освіта для стійкого розвитку агросфери України. *Нові технології навчання: Наук.-метод.зб. Спец. Випуск/Кол.авт.* 2006. с.148-149.

4. Костенко О.М. **Рідей Н.М.**, Тонха О.Л., Наумовська О.І. Екологічна експертиза земельних угідь Великоснітинського НДГ ім. О.В. Музиченка Київської області. *Аграрна освіта і наука*. 2006. Т.9 №2 с.20-27

5. Костенко О.М. **Рідей Н.М.**, Тонха О.Л., Наумовська О.І. Екологічна оцінка ступеня небезпечності сучасного асортименту пестицидів. *Аграрна освіта і наука*. 2006. Т.7 №1-2 с.28-32

6. Захаркевич І.В. **Рідей Н.М.**, Войтенко Л.В. Дослідження водних джерел науково-дослідного господарства “Великоснітинське” Фастівського району, Київської області. *Аграрна освіта і наука*. 2006 Т.6 №3-4 с.27-35

2007

1. **N. Ridei**, L. Khrokalo, I. Pavlusenko National Ecological Network of Ukraine and the state of research on odonatofauna in protected territories. *Wiad. entomol.* 2007. Т.26 №4. с.237-249

2. Шофолов Д.Л. Рідей Н.М. Екологічне маркування – функція екологічного управління в агросфері, доступ громадськості до екологічної інформації. *Збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський*. 2007. № 15. с.321-327

3. Паламарчук С.П., **Рідей Н.М.** Сучасні проблеми екологічної оцінки та системного аналізу ґрунтового покриву. *Збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський*. 2007. № 15. с.308-310

4. Горбатенко А.А. Рідей Н.М. Роль сучасних геоінформаційних технологій в екосистемному аналізі стану довкілля. *Збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський*. 2007. № 15. с.119-123

5. Бикова О.Є. Мельничук Д.О., **Рідей Н.М.**, Тонха О.Л. Актуальні проблеми стану земель сільськогосподарського призначення в Україні. *Збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський*. 2007. № 15. с.13-16

6. Ситник С.О., **Рідей Н.М.**, Нагорнюк О.М. Особливості організації соціально-екологічного моніторингу Обухівського району Київської області. *Науковий вісник НАУ*. 2007. №105. с.344-349

7. Тригуб Ю.В. **Рідей Н.М.**, Нагорнюк О.М. Теоретичні та методичні підходи формування й організації магістерської програми "Соціоекологія". *Всеукраїнський науково-популярний журнал "Безпека життєдіяльності"*. 200. №6-7

8. Якубенко Б.Є. Царенко П.М., Дубина Д.В., **Рідей Н.М.** Фітогідробіонтні водойми Дідорівського урочища: різноманіття та деякі аспекти використання. Екологія голосіївського лісу. Монографія. К.:Фенікс. 2007

9. Бережняк Є.М. **Рідей Н.М.**, Наумовська О.І. Екологічна оцінка ґрунтового обстеження полів НДГ "Великоснітинське" Фастівського району Київської області. *Науковий вісник НАУ*. 2007. №117. с.117-122

10. Радчук В.В. **Рідей Н.М.**, Тонха О.Л., Наумовська О.І., Бережняк Є.М. До питання оцінки якості земель та їх еколого-агрохімічної паспортизації. *Науковий вісник НАУ*. 2007. №117 с.28-34.

11. Оболенцев О.В. **Рідей Н.М.**, Наумовська О.І., Бережняк Є.М. Агроекологічна оцінка агрофізичних показників ґрунтів за їх сільськогосподарського використання. *Науковий вісник НАУ*. 2007. №117 с.61-64
12. Горбатенко А.А. **Рідей Н.М.**, Тригуб Ю.В. Організація, розробка і формування магістерської програми "Екологія геосфер та ГІС". *Таврійський вісник*. 2007. с.76-81
13. Строкаль В.П. **Рідей Н.М.**, Тригуб Ю.В., Шофолов Д.Л. Анотований зміст магістерської програми "Екологія геосфер та ГІС" для підготовки фахівців геосистемного моніторингу навколишнього середовища. *Таврійський вісник*. 2007. с.71-76
14. Іванюта М.В. Мироненко В.Г., **Рідей Н.М.** Екологізація землеробства та її технічне забезпечення. *Науковий вісник НАУ*. 2007. №117 с.74-78
15. Сквірська Д.В. **Рідей Н.М.**, Кічно В.О., Наумовська О.І. Оцінка радіологічних показників при екологічній паспортизації сільськогосподарських угідь. *Агроекологічний журнал*. 2007. №4 с.35-38
16. Шофолов Д.Л. **Рідей Н.М.**, Наумовська О.І. Екологічний маркетинг як функція екологічного управління в АПК. *Збірник наукових праць: Теорія та практика державного управління*. 2007. с.87-95
17. Строкаль В.П. **Рідей Н.М.** Агроекологічна оцінка сільськогосподарських угідь на чорноземах типових. *Міжвідомчий тематичний науковий збірник „Землеробство”*. 2007. №79 с.46-55
18. Тригуб Ю.В. **Рідей Н.М.** Концепція і управління підготовкою екологічно орієнтованих магістерських програм базового і специфічних напрямів. *Журнал наукових праць Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Людина і довкілля. Проблеми неоекології*. 2007. №9 с.89-100

2008

1. **Н.М. Рідей**, В.А. Копілевич, О.І. Наумовська та ін. Навчально-методичний посібник для підготовки молодших спеціалістів з напрямку 0401 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» К.: Видавничий центр НУБіП України. 2008.
2. **Н.М. Рідей**, І.В. Захаркевич. Екологічний контроль за якістю поверхневих водних джерел озер навчально-дослідного господарства «Великоснітинське» ім. Музиченка. *Вісник Запорізького національного університету*. 2008. №2-2008 С.172-176

3. **Н.М. Рідей**, Ю.В. Тригуб. Обґрунтування потреби підготовки професіоналів напряму 0929 “біотехнологія” в НАУ. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені СЗ Гжицького*. 2008. Т.10. №1(36). С.384-390
4. Сквірська Д.В., **Рідей Н.М.**, Паламарчук С.П. Радіоекологічна експертиза стану ґрунтового покриву сільськогосподарських угідь НДГ НАУ «Великоснітинське» ім. О.В. Музиченка, Фастівського району Київської області. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького*. 2008. Т.10. №2(37) Ч.4. С.154-161
5. Строкаль В.П. **Рідей Н.М.** Агроекологічна оцінка чорноземів опідзолених і лучно-чорноземних ґрунтів для вирощування кормових культур. *Вісник аграрної науки Південного регіону. Сільськогосподарські та біологічні науки*. 2008. №9 ч.2 С.80-84
6. **Рідей Н.М.** Мельничук Д.О., Кравченко А.Г. Міжнародні магістерські програми з подвійним дипломом – визнаний в Європі шлях підсилення мобільності студентів. *Науковий журнал „Аграрна наука і освіта”* 2008. Т.9 №1-2. С.5-12.
7. Строкаль В.П. **Рідей Н.М.** Агроекологічна оцінка полів і кормових угідь чорноземів типових для вирощування зернових і кормових культур. *Науковий вісник Національного аграрного університету / Редкол.: Д.О. Мельничук та ін.* 2008. №125 С.183-190
8. Строкаль В.П. **Рідей Н.М.** Агроекологічна оцінка чорноземів опідзолених за показниками еколого-агрохімічної паспортизації для вирощування сільськогосподарських культур у НДГ „Великоснітинське” ім. О.В... *Науково-теоретичний фаховий журнал „Вісник аграрної науки Причорномор’я” Миколаївського державного аграрного університету / Редкол.: В.С. Шебанін (гол.ред.) та ін.* 2008. Т.2 №3(46).С.196-207
9. Строкаль М.П. Рідей Н.М., Войтенко Л.В. Екологічна паспортизація водних об’єктів сільського водопостачання як форма екологічного контролю. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Агрономія і біологія»*. 2008. №11(16).С.5-8
10. Наумовська О.І. Строкаль В.П. **Рідей Н.М.** Еколого-агрохімічна паспортизація чорноземів опідзолених НДГ «Великоснітинське» ім. О.В. Музиченка. *Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Агрономія і біологія»*. 2008. №11(16).С.69-73
11. Словник термінів з екології. Навчальне видання / Упорядники: Яковенко М.Я., **Рідей Н.М.**, Кузьович В.С., Павлів О.В. 2008. с.132

12. В. Радчук **Н. Рідей** Визначення соціальної екології й екологічної соціології як самостійних наук на основі евристичного підходу. *Журнал "Освіта і управління"*. 2008. Т.11 №1 С.106-115
13. Ю. Тригуб **Н. Рідей**, Д. Шофолов «Державне управління екологічною безпекою агросфери» програма підготовки магістрів-екологів за спеціальністю 8.150101 «Державна служба». *Журнал "Освіта і управління"*. 2008. Т.11 №2-3 С.123-130
14. А.А. Горбатенко **Н.М. Рідей**, В.П. Строкаль Еколого-агрохімічна оцінка чорноземів типових НДГ «Великоснітинське» ім. О.В. Музиченка НАУ *Журнал наукових праць Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна «Людина і довкілля. Проблеми неоекології»*. 2008. №1-2 С.40-48
15. Y.V. Trygub **N.M. Ridei** Msc in environmental sciences national agricultural university of Ukraine jointly with European union: speciality – “Ecology and environmental protection”. *Журнал наукових праць Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна «Людина і довкілля. Проблеми неоекології»*. 2008. №1-2 С.126-131
16. Паламарчук С.П. **Рідей Н.М.** Екологічна стандартизація і сертифікація в контексті міжнародної інтеграції. *4 Міжнародна конференція «Стратегія качества промышленности и образования», м. Варна (Болгарія), 2008. Т.2 С.351-353*
17. **Н.М. Рідей**, В.П. Строкаль Агроекологічна оцінка полів і кормових угідь чорноземів типових для вирощування зернових і кормових культур. 2008

2009

1. **Рідей Н.** Впровадження сучасних магістерських програм з "якості довкілля та системного аналізу" для підготовки екологів в НУБіП України. *Освіта і управління*. 2009. Т. 12, ч. 3/4. С. 72–82.
2. **Н.М. Рідей**, Д.Л. Шофолов. Екологічна стандартизація для забезпечення сталого землекористування та охорони земель. *Людина і довкілля. Проблеми неоекології*. 2009. №12(1). С.41-50
3. Шофолов Д.Л. **Рідей Н.М.**, Строкаль В.П. Методологічні аспекти управління земельними ресурсами для сталого землекористування агросфери при формуванні екологічно безпечних сировинних зон. Збірник наукових праць Донецького державного університету управління. Серія «Державні механізми управління природокористуванням». 2009. №119. С.195-208
4. Шофолов Д.Л. **Рідей Н.М.**, Тонха О.Л. Охорона земель та стале землекористування: Наук.-метод. посіб. Вид-во ТОВ «ПРОГТЕХСНАБ» 2009. 250с.

5. В.П. Строкаль **Н.М. Рідей**. Формування еколого безпечних сировинних зон для вирощування високоякісної продукції та сировини (на прикладі чорноземів опідзолених). *Вісник Харківського національного аграрного університету імені В.В. Докучаєва. Серія "Ґрунтознавство, агрохімія, землеробство, лісове господарство"*. 2009. С.194-200
6. В.П. Строкаль, **Н.М. Рідей**, Д.Л. Шофолов. Агроекологічна оцінка земель і вирощування сільськогосподарських культур Великоснітинського навчально-дослідного господарства ім. О.В. Музиченька. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. 2009. №134 Ч.1. С.116-128
7. Сквирська Д.В., **Рідей Н.М.**, Паламарчук С.П. Радіоекологічні показники ґрунтового покриву сільськогосподарських угідь НДГ «Великоснітинське» ім. О.В. Музиченька Київської області. *Науковий вісник Львівського Національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького*. 2009. Т.11 №2(41). С.254-260
8. Оцінка придатності сільськогосподарських земель для формування екологічно чистих сировинних зон (методичні рекомендації) / За ред. **Рідей Н.М.** К.: Видавництво УкрДГРІ. 2009. 190 с.
9. **Рідей Н. М.** Впровадження сучасних магістерських програм з «якості довкілля та системного аналізу» для підготовки екологів в НУБіП України. *"Освіта і управління"*. 2009. Т.12. №3-4. С.72-82
10. Рибалко Ю.В., **Рідей Н.М.** Міжнародні екологічні програми підготовки магістрів дослідницького спрямування НУБіП України спільно з ЄС. *"Освіта і управління"*. 2009. Т.12. №2. С.83-92
11. **Рідей Н.М.**, Мельничук М.Д. Організація підготовки бакалаврів і магістрів за напрямом «біотехнологія» в НУБіП України. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. 2009. №134 Ч.3 С.315-328

2010

1. **Рідей Н.** Організаційно-педагогічні умови, розробка, запровадження міжнародного бакалаврського курсу "моніторинг довкілля" і механізм навчально-пізнавальної діяльності. *Освіта і управління*. 2010. Т. 13, ч 2/3. С. 56–69.
2. **Рідей Н.** Організація міжнародного магістерського курсу european work-shop програми "вчення про довкілля" в університетах-партнерах. *Освіта і управління*. 2010. Т. 13, ч. 1. С. 90–101.
3. **Рідей Н. М.** Управління педагогічною інноватикою: освіта для сталого розвитку. Актуальні проблеми державного управління. 2010. № 2. С. 137–145

4. **N. Ridey**. International experience and support of criteria for european certificate “Blue flag”. *Edukacja-Technika-Informatyka*. 2010. №1(1). С.321-325
5. **Н.М. Рідей**. Міжнародні інтеграційні процеси розбудови Європейського простору вищої освіти: передумови формування і етапи утворення. *Вісник НУБіП України*. 2010. №2. С.21-40
6. D. Shofolov **N. Ridei**, S. Palamarchuk. Providing of course “Ecological expertise” for bachelors in environmental NUBiP Ukraine. *Education-Technika-Informatyka*. 2010. №1(1). С.309-315
7. Строкаль В.П. **Рідей Н.М.** Формування спеціальних сировинних зон за критеріями ґрунтової родючості. *Науковий журнал «Біоресурси і природокористування»*. 2010. №2(1-2). С.55-65.
8. І.Д. Примак, Ю.П. Манько, **Н.М. Рідей**, В.А. Мазур, В.І. Горщар, О.В. Конопльов, С. Паламарчук. Екологічні проблеми землеробства. К.: Центр учбової літератури. 2010. 456с.

2011

1. **Н.М. Рідей**. Ступенева підготовка майбутніх екологів: теорія і практика: Монографія/за заг. ред. академіка ДО Мельничука. Херсон.: Видавництво Олді-плюс. 2011. 650с.
2. **Н Рідей**, Ю Рибалко, Т Хітренко. Освіта і наука для сталого розвитку в програмних документах і угодах світових зібрань. *Освіта і управління*. 2011. №14(1). С.90-97
3. **N Ridey**, V Strokal. Normative principles of ecological and agrochemical certification of soil. *Food industry of agroindustrial complex*. 2011. №10(1).
4. **N. Ridei**, Y. Rybalko, A. Sytska, Y. Martynenko, L. Klymenko. Role of education and science in promoting of term state environmental programs. *Edukacja-Technika-Informatyka*. 2011. №2(1). С.354-357
5. **N. Ridey**, T. Hitrenko, S. Palamarchuk, V. Strokal, A. Nazarenko, A. Nemnogko. State programs of education and science development in Ukraine. *Edukacja-Technika-Informatyka*. 2011. №2(1). С.358-361
6. **N. Ridei**, D. Shofolov, Y. Kucherenko, O. Zahayko, I. Trygub. Scientific support for policy state environmental programs, the importance of education. *Edukacja-Technika-Informatyka*. 2011. №2(1). С.362-366
7. Ю. В. Рибалко **Н. М. Рідей**. Компетентнісний підхід у вищій професійній освіті. *Теорія та методика професійної освіти: реалії та перспективи ХХІ століття: Матеріали II Міжнар. наук.-практ. конфер.* 2011. С.83-85

8. Строкаль В.П **Рідей Н.М.** Формування професійно-практичної компетентності майбутніх екологів. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. 2011. №159. С.296-306
9. Кучеренко Ю.А **Рідей Н.М.**, Мельничук Т.Ф. Архітектоніка культури: сучасні підходи до поняттєво-категоріального апарату. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. 2011. №159. С.11-22
10. **Рідей Н. М.** Європейська асоціація університетів наук про життя та фонд екологічної освіти Європи – сприяння розвитку. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Григорія Сковороди»*: збірник наукових праць. 2011. №21. С.241-245
11. Строкаль В.П. **Рідей Н.М.** Державне регулювання стандартизації у сфері якості ґрунтів. *Збірник наукових праць Донецького державного університету: Серія «Державне управління»*. 2011. №181. С.110-120
12. Строкаль В.П. **Рідей Н.М.** Теоретичні аспекти формування професійно-практичної компетентності екологів. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2011. №20(231). С.29-41
13. Строкаль В.П. **Рідей Н.М.** Нормативні засади еколого-агрохімічної паспортизації ґрунтів. *Науково-практичний журнал «Продовольча індустрія АПК»*. 2011. №1. С.35-40
14. Рибалко Ю.В. **Рідей Н.М.**, Строкаль В.П. Екологічна оцінка агробіоценозів: теорія, методика, практика. навч. посіб. Вид-во «ОлдіПлюс». 2011. 568с.
15. Д.Л. Шофолов, **Н.М. Рідей**. Необхідність підготовки і готовності кадрів до управління природоохоронною діяльністю: правове забезпечення. *Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології: зб. наук. пр. Херсонського національного технічного університету*. 2011. С.407-415

2012

1. **Рідей Н. М.**, Зазимко О. В., Кліх Л. В. Методи контролю освітніх процесів в університеті дослідницького типу. *Науковий вісник НУБіП України*. 2012. №175. С.240–250.
2. Y. Rybalko, **N. Ridei**, L. Klymenko, O. Diedukh. Badania pedagogiczne kompetencji zawodowych przyszłych ekologów przeprowadzone na uniwersytetach Ukrainy. *Journal of Education, Technology and Computer Science*. 2012. №5(1). С.69-73

3. **Н.М. Рідей**, Д.Л. Шофолов, Ю.В. Рибалко, В.П. Строкаль, Р.М. Нечпал, О.А. Сулима. Інтерпретація даних агроекологічної оцінки лучних та лучно-чорноземних ґрунтів під різними групами культур (зернові, кормові, технічні). *Вісник Харківського національного аграрного університету імені ВВ Докучаєва. Серія: Ґрунтознавство, агрохімія, землеробство, лісове господарство, екологія ґрунтів*. 2012. №3. С.204-209
4. Y. Rybalko, **N. Ridei**, L. Klymenko, O. Diedukh. Pedagogical research of professional competence of future ecologists in universities of Ukraine. *Edukacja-Technika-Informatyka*. 2012. №3(1). С.69-73
5. Ільчик А.В **Рідей Н.М.**, Шофолов Д.Л. Міжнародні стандарти та настанови із забезпечення й управління якістю освіти. *Освіта і управління*. 2012. №15(1). С.23-33
6. **Н.М. Рідей**, Ю.В. Рибалко, В.П. Строкаль. Застосування методів прогностики у науково-дослідній роботі студентів екологів. *Науково-методичний журнал «Нова педагогічна думка»* (частина II). 2013. №2(1). С.217-223
7. Деледивка Ю.Г., **Рідей Н.М.**, Строкаль В.П., Хітренко Т.Ф., Гончарук В.П. Агроекологічна оцінка чорнозему опідзоленого для вирощування овочевих культур. *Вісник Харківського Національного аграрного університету імені В.В.Докучаєва, серія «Ґрунтознавство, агрохімія, землеробство, лісове господарство»*. 2012. №3. С.229–233
8. **Н.М. Рідей**, Ю.В. Рибалко, В.П. Строкаль. Застосування методів прогностики у науково-дослідній роботі студентів-екологів. *Науково-методичний журнал «Нова педагогічна думка»*. 2012. №1. С.217-223
9. Ільчик А.А. **Рідей Н.М.**, Шофолов Д.Л. Міжнародні стандарти та настанови із забезпечення й управління якістю освіти. *Освіта і управління*. 2012. №15(1). С.23-33
10. Palamarchuk S., **Ridei N.** Forms and methods of teaching discipline “Ecological expertise” for students ecologists. *Sbornik Trendy ve vzdelavani*. 2012. С.250-254
11. Кліх Л.В. **Рідей Н.М.** Теоретичні і методичні засади підготовки магістрів за програмами експертів-аналітиків для аграрної та природоохоронної галузей економіки. *Педагогічний альманах: Збірник наукових праць*. 2012. №15. С.137-143.
12. Горбатенко А.А **Рідей Н.М.** Індексно-індикативний підхід до оцінки екологічного стану агроландшафтів на прикладі ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція». *Науковий вісник Львівського Національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького*. 2012. №3(53). С.164-169

13. Stokal M., **Ridei N.**, Stokal V. Soil quality classes for characterizing the soil potential to produce biologically and ecologically valuable crops. *Agronomy and Soil Science*. 2012. С.219-225
14. Кліх Л.В. **Рідей Н.М.**, Зазимко О.В. Методи контролю освітніх процесів в університеті дослідницького типу. *Науковий вісник НУБіП України*. 2012. №175. С.240-250
15. Рибалко Ю.В. **Рідей Н.М.**, Мельничук Т.Ф., Кучеренко Ю.А. Структурно-функціональний аналіз культурних взаємин людини і суспільства. *Актуальні проблеми державного управління, педагогіки і психології*. 2012. №1. С.332-343
16. Кучеренко Ю.В. **Рідей Н.М.**, Паламарчук С.П., Шофолов Д.Л. Роль університетської культури у розвитку інтелектуально-інформаційного суспільства наукових знань. *Гуманітарний вісник*. 2012. №1(27). С.360-375
17. Горбатенко А.А. Рідей Н.М. Екологічна оцінка агроландшафтів та картування усередненої видової рясності природного біорізноманіття. *Агропромислове виробництво Полісся*. 2012. №5. С.90-95
18. Зазимко О.В. **Рідей Н.М.** та ін. Організація навчально-виховного процесу в університетах дослідницького типу. : монографія. Київ: Видавничий центр НУБіП України. 2012. 612с.

2013

1. Природно-ресурсний потенціал агроєкосистем: аналіз понятійно-категоріального апарату, обґрунтування сучасних трактувань / **Н. М. Рідей** та ін. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2013. № 3. С. 13–21.
2. Shofolov D., **Ridei N.**, Rybalko Y., Kucherenko I., Palamarcuk S. The role of ecological culture as an indicator of sustainable development of relations between society and nature. *European Scientific Journal, 1St Eurasian Multidisciplinary Forum*. 2013. С.14-23
3. Shofolov D., **Ridei N.**, Palamarcuk S. The introduction of credit-module and module-rating technology education in Ukraine. *Miedzynarodowej konferencji naukowej "Education-Technology-Computer science" Main problems of technology and professional education*. 2013. С.121-134
4. **N. Ridei**, T. Melnychuk, I. Kucherenko. Системно-структурная организация культурных отношений человека и профессиональной среды в сферах трудоустройства. *Trendy ve vzdělávání*. 2013. №6(1). С.598-601
5. **N. Ridei**, D. Shofolov, I. Kucherenko, S. Palamarcuk. Университетская культура для развития общества научных знаний. *Trendy ve vzdělávání*. 2013. №6(1). С.602-605

6. Д.Л. Шофолов, **Н.М. Рідей**. Управління підготовкою майбутніх екологів до збалансованого природокористування. *Херсон: Грінь ДС*. 2013. С.111-115
7. Д. Л. Шофолов, **Н. М. Рідей**, В. П. Строкаль, Ю. В. Рибалко. Аналіз екологічного стану ґрунтового покриву та умов вирощування лікарських рослин на територіях агросфери. *Вісник ХНАУ*. 2013. №1. 218 С.
8. Горбатенко А.А **Рідей Н.М.** Системний аналіз екологічного стану агроландшафтів ВП НУБіП України «Агрономічна дослідна станція». *Біоресурси планети*. 2013. №2(38)
9. Рибалко Ю.В **Рідей Н.М.** Формування професійної компетентності майбутніх екологів у фаховій підготовці у вищих аграрних навчальних закладах. : монографія/ за ред. Н.М. Рідей. Херсон: Вид-во Олді-плюс. 2013. 220 с.
10. Palamarcuk S., **Ridei N.**, Shofolov D., Kucherenko I. University culture for society scientific knowledges. *Sbornik Trendy ve vzdelavani*. 2013. С.602-605
11. Rybalko J., **Ridei N.**, Strokal V. European Higher Education: international and integrational processes. *Preparation of pedagogue to the educational work with chil-dren and youth in Ukraine*. 2013. С.15-22
12. Кліх Л.В **Рідей Н.М.**, Сицька А.В. Підготовка майбутніх фахівців у вищих аграрних навчальних закладах до експертно-контрольної діяльності. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр.* 2013. №30(83). С.587-594
13. Геоінформаційний моніторинг екологічного стану локальних агросистем: монографія/ за ред. **Н.М. Рідей**. Херсон: Вид-во Грінь Д.С. 2013. 236 с.
14. Сицька А.В Рідей Н.М. Підготовка майбутніх екологів до здійснення експертної діяльності: теоретичні аспекти. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми, збірник наукових праць. 2013. №35. С.400-409
15. Строкаль В.П., **Рідей Н.М.**, Рибалко Ю.В. Європейський простір вищої освіти: міжнародні інноваційні інтеграційні процеси. Збірник наукових праць "Професійна підготовка педагога в контексті європейських інтеграційних процесів". 2013. С.270-276
16. Шофолов Д.Л., **Рідей Н.М.**, Строкаль В.П., Рибалко Ю.В. Аналіз екологічного стану ґрунтового покриву та умов вирощування лікарських рослин на територіях агросфери. *Збірник наукових праць Харківського національного аграрного університету. Серія «Ґрунтознавство, агрохімія, землеробство, лісове господарство, екологія ґрунтів»*. 2013. №1. С.219-226

17. Хітренко Т.Ф., **Рідей Н.М.**, Строкаль В.П., Шофолов Д.Л., Паламарчук С.П. Комплексна практична підготовка екологів : навч.посіб. Херсон: В-во Олді плюс. 2013. 220 с.
18. Д.Л. Шофолов, Н.М. Рідей, А.В. Сицька. Особливості експертної сфери працевлаштування майбутніх екологів. *Науковий вісник Донбасу*. 2013. №4

2014

1. **Рідей Н. М.**, Кучеренко Ю. А. Структурно-функціональна характеристика складових агросфери. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2014. № 3. С. 36–45.
2. N. Ridey. Concept and Scientific and Practical Guidelines for the Formation of Professional and Applied Competences for the Specialists in Environmental Management of Agricultural Domain. *Kherson: Grin DS*. 2014
3. D. Shofolov, **N. Ridei**, S. Palamarchuk, L. Klymenko. Structural and Functional Features of Training Future Ecologists. *Edukacija-Technika-Informatyka*. 2014. №5(1). С.390-394
4. **N. Ridei**, V. Strokal. Cross-Cutting Practical Trainings for Students in the Field of Ecology and Environmental Sciences. *Edukacija-Technika-Informatyka*. 2014. №5(1). С.379-384
5. Khitrenko T. **Ridei N.** Development of recreational territories of agrosphere: legal regulation. *Sbornik Trendy ve vzdelavani*. 2014. №19-20. С.385-388
6. Strokal V. **Ridei N.** A comprehensive practical training program for students in the field of ecology and environmetnal sciences. *Sbornik Trendy ve vzdelavani*. 2014. №19-20. С.389-393
7. Palamarchuk S., **Ridei N.**, Shofolov D., Klymenko L. Management of future specialists training pro-cess in the field of ecology to the balanced nature management. *Sbornik Trendy ve vzdelavani*. 2014. №19-20. С.398-401
8. Кучеренко Ю.А **Рідей Н.М.** До поняття соціо-економіко-екологічного моніторингу сільських територій. *Таврійський науковий вісник: науковий журнал*. 2014. №88. С.299-309
9. Кучеренко Ю.А. **Рідей Н.М.**, Горбатенко А.А. Екологічна роль біорізноманіття у формуванні стійкості агроландшафтів. *Карантин і захист рослин: науково-виробничий журнал*. 2014. №9. С.16-21
10. Кучеренко Ю.А. Рідей Н.М. Структурно-функціональна характеристика складових агросфери. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2014. №3. С.36-45
11. Шолудяк А. А. **Рідей Н. М.** Процедури акредитації вищих навчальних закладів в Україні та США. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика: збірник наукових праць*. 2014. №3(62). С. 112-118.

12. Горбатенко А. А., **Рідей Н. М.**, Кучеренко Ю. А., Шофолов Д. Л. Передумови формування сталого розвитку агросфери. *Таврійський науковий вісник: науковий журнал*. 2014. №89. С.187-197
13. Горбатенко А. А., **Рідей Н. М.**, Кучеренко Ю. А., Шофолов Д. Л. Науково-методичні підходи до соціо-економіко-екологічного моніторингу агросфері. *Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету*. 2014. С.57-60
14. Антіпова Н.П, **Рідей Н.М.** Діагностика мотивації навчання студентів-агрономів у вищих аграрних навчальних закладах. *Проблеми сучасної педагогічної освіти*. 2014. №46. ч.6. С.14-21
15. Хітренко Т.Ф. **Рідей Н.М.** Правове регулювання розвитку рекреаційних територій агросфери. *Вісник Харківського Національного аграрного університету імені В.В.Докучаєва, секція «Земельне право та землекористування»*. 2014. №8. С.226-232

2015

1. Путівник у прикладну наукометрію : навч. посіб. / **Н. М. Рідей** та ін. Старобільськ, 2015. 571 с.
2. Клименко Л. В., **Рідей Н. М.** Мобільність як категорія теорії і методики професійної підготовки фахівців в університетах. *Науковий вісник НУБіП України. Серія «Педагогіка. Психологія. Філософія»*. 2015. № 208. Ч.1. С. 89–99.
3. **Рідей Н. М.**, Кучеренко Ю. А., Теліжинська Т. В. Оцінка соціо-економічного розвитку сіл Іванівка і Цвіжин Іванівської сільської ради Вінницького району Вінницької області. *Вісник Полтавської державної аграрної академії*. 2015. № 3. С. 116–123.
4. **Рідей Н. М.**, Шофолов Д. Л. Аналіз наукового добробуту педагогів щодо формування фахової компетентності з управління. *Сучасна післядипломна освіта: традиції та інновації : матеріали V-ої Міжнародної науково-практичної конференції*. (Київ, 25 лист. 2015). Київ, 2015. С. 40–42
5. Охорона праці в галузі: організаційні засади охорони праці у вищих аграрних закладах: 2-е видання допрацьоване: навч. посіб. / **Н.М. Рідей** та ін. Старобільськ, 2015. 336 с.
6. **Н. Рідей**, А. Шолудяк, Ю. Богуцький. Сучасний стан дослідження у сфері управління освітою: аналіз керівництва ВНЗ. *Нова педагогічна думка*. 2015. №3. С.22-30
7. L Gorbatenko, A Gorbatenko, **N Ridey**. The perspectives of ecological networks establishment in Chornobaevsky district of Cherkasy region. *Food industry of agroindustrial complex*. 2015. №1(4).

8. Антіпова Н. П., **Рідей Н. М.**, Антіпов І. О. Формування фахової компетентності у бакалаврів селекціонерів-генетиків. *Нова педагогічна думка*. 2015. №3. С.78-83
9. **Н. Рідей**, А. Шолудяк, Ю. Богуцький. Аналіз функцій управління в системі вищої освіти: аксіологічний і порівняльний аспекти. *Нова педагогічна думка*. 2015. №4. С.13-23
10. Антіпова Н. П., **Рідей Н. М.**, Антіпов І. О. Пропозиції з розробки галузевої рамки кваліфікацій селекціонерів-генетиків. *Вища школа*. 2015. №11-12. С.108-118
11. Кучеренко Ю.А. **Рідей Н.М.** Науково-методичне забезпечення комплексного моніторингу агросфери. *Агроекологічний журнал*. 2015. №4 С.32-40
12. Л.В. Клименко **Н. М. Рідей**. Мобільність як категорія теорії і методики професійної підготовки фахівців в університетах. *Науковий вісник НУБіП України. Серія «Педагогіка. Психологія. Філософія»*. 2015. №208 Ч.1. С.89-99
13. Т. Ф. Хітренко, **Н. М. Рідей**, Д. Л. Шофолов, Ю. А. Кучеренко. Методологія оцінювання екологічної безпеки агросфери. *Таврійський науковий вісник: науковий журнал*. 2015. №93. С. 240-249
14. Горбатенко Л. Ю Рідей Н. М., Горбатенко А. А. Перспективи формування екологічної мережі Чорнобаївського району Черкаської області. *Продовольча індустрія в АПК*. 2015. №4. С. 9-12.
15. Т.Ф. Хітренко, **Н.М. Рідей**. Сучасні підходи до класифікації рекреаційних ресурсів. *Вісник Харківського Національного аграрного університету імені В.В. Докучаєва, серія «Ґрунтознавство, агрохімія, землеробство, лісове господарство, екологія ґрунтів»*. 2015. №1. С.233-237
16. Кучеренко Ю.А. **Рідей Н.М.** Індикатор сталості розвитку взаємин суспільства і природи – екологічна культура. *Таврійський науковий вісник: науковий журнал*. 2015. №91. С.180-200
17. Т.Ф. Хітренко, **Н.М. Рідей**. Екологічний контроль за станом рекреаційних територій агросфери України: нормативно-правове регулювання. *Таврійський науковий вісник: науковий журнал*. 2015. №92. С.134-145
18. Т.Ф. Хітренко, **Н.М. Рідей**. Рекреація в Україні: вивченість, перспективи дослідження розвитку рекреаційних територій. *Вісник Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету*. 2015. №3.
19. **Рідей Н.М.**, Кучеренко Ю.А. Структурні складові та організаційні особливості сільських територій. *Агроекологічний журнал*. 2015. №2. С.12-21

2016

1. Т.Ф. Хітренко, **Н.М. Рідей**, Т.В. Теліжинська. Рекреаційний потенціал ландшафтів Вінницької області. *Агроекологічний журнал*. 2016. №4. С.39-46
2. S. Tolochko, V. Lyumar, N. Ridei. Possibilities of utilization of the virtual environments in education. *Edukacja-Technika-Informatyka*. 2016. №2(16). С.258-263.
3. Антіпова Н. П., **Рідей Н. М.**, Антіпов І. О. Формування науководослідницької компетентності майбутніх селекціонерів-генетиків у ході практичної підготовки. *ScienceRise: Pedagogical Education*. 2016. № 3(5). С. 8-13.
4. **N. Ridei** , T. Khitrenko , A. Pavliv , V. Khitrenko. Theoretical and methodological aspects of the recreation activity in Ukraine. *Edukacja-Technika-Informatyka*. 2016. №2(16). С.272-277.
5. **Н.М. Рідей**, Т.Ф. Хітренко. Рекреаційний потенціал агросфери Прилуцького району Чернігівської області. *Таврійський науковий вісник. Сільськогосподарські науки*. 2016. №96. С.243-255
6. Н.С. Бордюг, **Н.М. Рідей**. Методика підготовки фахівців з екологічного моніторингу. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д.Ушинського*. 2016. №6(113). С.17-22
7. **N. Ridei**, I. Kucherenko, Y. Smakal. University culture for forming united academic space of the education, science, innovation. *Edukacja – Technika – Informatyka*. 2016. №1(15). С.56-61.
8. O. Nagorniuk , **N. Ridei** , O. She , Y. Boguck. System principles of implementation the effective social and environmental monitoring in Ukraine. *Edukacja – Technika – Informatyka*. 2016. №1(15).. С.147-151
9. L. Klymenko , **N. Ridei** , O. Klymenko. Mobility in the professional training. *Edukacja – Technika – Informatyka*. 2016. №1(15). С.147-151
10. **Н.М. Рідей**, Т.Ф. Хітренко. Методичне забезпечення еколого-соціального оцінювання стану рекреаційних територій агросфери. *Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка*. 2016. №25. С.74-90
11. Антіпова Н. П., **Рідей Н. М.**, Антіпов І. О. Організація порівняльно-педагогічного аналізу методичного забезпечення диференціації підготовки майбутніх селекціонерів-генетиків. *Вісник Черкаського університету*. 2016. № 13. С.48-53
12. Т.Ф. Хітренко, **Н.М. Рідей**. Екологічний моніторинг агросфери для організації рекреаційної діяльності. *Вісник Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету*. 2016. №1. С.17-24

13. Антіпова Н., Рідей Н., Антіпов І. Формування фахових компетентностей із селекції та генетики агрокультур у майбутніх агрономів-дослідників. *Нова педагогічна думка*. 2016. №2. С.76-82
14. Антіпова Н., Рідей Н., Антіпов І. Методика організації проблемних інтегрованих лекцій для формування фахової компетентності майбутніх селекціонерів-генетиків. *ScienceRise. Pedagogical Education*. 2016. №10. С.35-42.

2017

1. Tolochko, S., **Ridey, N.** Theoretical substantiation of the necessity of formation of scientific-methodological competence of teachers in the system of postgraduate pedagogical education. *ScienceRise: Pedagogical Education*, 2017. №8 (16), p.14–19.
2. Bordiug N., **Ridei N.** Methodological Aspects of Teaching Specialists in Environment Monitoring in the System of Postgraduate Education. *ScienceRise: Pedagogical Education*, 2017. №5(13). С.13-16
3. Tolochko, S., **Ridey, N.** Methodology of expert assessment of the results of cognition, programs and development plans: Collective monograph. Lublin, Poland: Development and modernization of pedagogical and psychological sciences: experience of Poland and prospects of Ukraine, 2017. 347 p.
4. **Ridei, N.** Multimode Principles of Postgraduate Education for Sustainable Development. К.: Drahomanov NPU. 2017
5. Н.С. Бордюг, **Н.М. Рідей.** Соціально-екологічне замовлення суспільства на підготовку фахівців з питань моніторингу довкілля *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки*, 2017. №3. С.27-32
6. Толочко С. В., **Рідей Н. М.** Теоретичне обґрунтування необхідності формування науково-методичної компетентності викладачів у системі післядипломної педагогічної освіти. *ScienceRise: Pedagogical Education*. 2017. № 8(16). С.14–19.
7. Толочко С. В. Формування художньо-естетичної компетентності викладачів за творчим доробком Ліни Костенко. Мультимодусні засади післядипломної освіти для сталого розвитку: монографія / відп. ред. **Н. М. Рідей**, В. П. Сергієнко. Київ: Вид-во НДУ імені М. П. Драгоманова, 2017. С. 309–356.

2018

1. Стратегія післядипломної освіти для сталого розвитку : монографія/ за ред. **Н.М. Рідей.** Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 416 с.

2. **Рідей Н. М.**, Толочко С. В. Розвиток екологічної компетентності викладачів у системі післядипломної педагогічної освіти для сталого розвитку. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*, 2018. Вип. № 21. Т. 2. С. 144 – 148.
3. Bordiug N., **Ridei N.** Development model of professional competences in environmental monitoring in the system of postgraduate education. *ScienceRise: Pedagogical Education*, 2018. №6(26). С.25-29.
4. Categorical apparatus of professional burnout in the system of education. *EDUKACJA – TECHNIKA – INFORMATYKA*, 2019. №1(27) pp.84–91. **Ridei N.**, Bordiug N. Implementatoin of applied training techniques to the system of postgraduate education. *EDUKACJA – TECHNIKA – INFORMATYKA*, 2019. № 2 (28). pp. 165-169.
5. Кацєро О.К., **Рідей Н.М.** Чинники джерельності систем за класифікаційними ознаками та методологічні підходи їх дослідження. *Збірник наукових праць «Педагогічні Науки»*, 2019. Вип. LXXXVI. С. 36–42;
6. Voitovska O., Tolochko S., Ridei N. Professional and Pedagogical Culture and Teachers' Professional Competence as Components of their Professionalism. *EDUKACJA – TECHNIKA – INFORMATYKA*, 2019. №4(30). pp.241-247.
7. Kondur O., Ridei N., Kuzmenko Y. Formation of management-qualitological competences amongspecialists in edu-cation quality problem. *EDUKACJA – TECHNIKA – INFORMATYKA*, 2019. №4(30) pp.267-272.
8. Bogutskyi Y., Kozliuk O., **Ridei N.** Methodology of system management and expert assessment. *EDUKACJA – TECHNIKA – INFORMATYKA*, 2019. № 4(30). pp.272-277.
9. **Ridei N.**, Kuzmenko Yev., Kozliuk O., Trubchanina I. Conceptual aspects of reforming the systems of higher education for sustainable development. *Business Management, Economics and Social Sciences: collection of scientific articles*. Agenda Publishing House, Coventry, United Kingdom, 2019. p.187–192

2019

1. Управління системами післядипломної освіти для сталого розвитку : колективна монографія / за заг. редакцією **Рідей Н.М.** Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019. 691 с.
2. Кліпа Ю.В., **Рідей Н.М.**, Титова Н.М., Павленко Д.Г., Тимошенко В.І. Організація управління процесом професійної підготовки економістів. *Педагогіка та психологія : збірник наукових праць / за заг. ред. академіка І.Ф. Прокопенка, проф. С.Т. Золотухіної*. Харків : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2019. Вип. 62. С. 87 – 104.

3.

2020

1. Стратегія післядипломної освіти для сталого розвитку: монографія. 2 видання, доповнене, перероблене/ за ред. **Н.М. Рідей**, Л.М. Панченко. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. 326 с.
2. Методологія неперервної освіти та наукового дослідження : монографія/ за ред. Н.М. Рідей, Е.В. Лузік. Київ: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. 412 с.
3. **Рідей Н.М.**, Богуцький Ю.П., Кацєро О.К., Павленко Д.Г. Професійний розвиток правової компетентності адміністраторів закладів вищої освіти в системі неперервної освіти. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського*, 2020. Серія: Державне управління, Том 31 (70). № 2. С.161 – 170.
4. **Рідей Н.М.**, Титова Н.М., Богуцький Ю.П., Павленко Д.Г. Теоретико-аксіологічний аналіз дослідження компетентності адміністраторів закладів вищої освіти. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського*, 2020. Серія: Державне управління. Том 31 (70) № 1. С.69 – 79.
5. Роль неперервної освіти у формуванні академічної культури педагогічних працівників у ЗВО / О.Д. Джура, **Н.М. Рідей**, К.С. Шовш, А.В. Білецька // Освітній дискурс: збірник наукових праць = Educational discourse : Collection of scientific papers / Голов. ред. О. П. Кивлюк. Київ : «Видавництво «Гілея», 2020. Вип. 19 (1). С. 7-22.
6. Kondur O., Mykhailyshyn H., Ridei N., Katsero O. Formation of competences of future educators for requirements education for sustainable development. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*, 2020. Vol. 7, No. 1 pp. 7-14;
7. Tytova N., **Ridei N.**, Tymoshenko V., Pavlenko D. Methodological principles of research of professional training of administrators and managers in higher education institutions. *Journal «ScienceRise: Pedagogical Education»*, 2020. № 6(39). pp. 21 – 25.
8. **Ridei N.**, Tymoshenko V., Slabetskyi O. Формування системи неперервної освіти на засадах сталого розвитку : досвід проектної діяльності. *Педагогічна освіта: теорія і практика: збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка*; Інститут педагогіки НАПН України/ гол. ред. Бахмат Н.В. Київ: Міленіум, 2020. Вип. 29 (2-2020). С. 406- 422.
9. **Рідей Н.М.**, Титова Н.М., Павленко Д.Г., Тимошенко В.І., Слабецький О.М. Методологічне та технологічне обґрунтування професійної

підготовки фахівців сфери управління та глобалізації економіки. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах : збірник наукових праць*. Запоріжжя : Класичний приватний університет, 2020. № 73. Т.2. С. 157-167.

10. **Тимошенко В.І., Титова Н.М., Слабецький О.М., Рідей Н.М.** Інформаційно-аналітичний базис організації професійної підготовки майбутніх менеджерів у закладах вищої освіти. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*: збірник наукових праць / за ред. О. В. Тимошенка. Київ : Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. Вип. 7 (127) 2020. С.184–188.

11. **Ridei N.M., Tytova N.M.** Paradigm of formation of sustainability of methodology of safety and quality of life on the basis of maintenance of system of noosphere education in the conditions of globalization. *Paradigm of knowledge*, 2020. № 6(44). PP.152-176.

12. Bakhmat N., **Ridei N.**, Liubarets V., Ivashchenko V., Petrovska O., Averina K. Evaluation of the peculiarities of the implementation of the impulse stimulus of students in the process of educational activity. *Systematic Reviews in Pharmacy*, 2020. Vol 11, Issue 11. pp. 1037-1041.

2021

1. Zozuliak-Sluchyk R., Tytova N., Kozliuk O., Salata H., **Ridei N.**, Yashnyk S, Litvinchuk S. Anthology of Forms of Management of Students' Cognitive Activity Institutions of Higher Education in the Use of Modern Information Technologies. *Systematic Reviews in Pharmacy*, 2021; 12(1): 235-241.

2. Tymoshenko V., Slabetskyi O., Ridei N., Tytova N. Communicative competencies of managers in HEI on components of methodological contents of administrative management. *Journal «ScienceRise: Pedagogical Education»*, 2021. № 1(40). PP. 14-19. DOI: 10.15587/2519-4984.2021.224346.

3. **Ridei N.**, Khomenko O., Ivanenko I., Filyanina N., Poberezhets H. Competence of HEIS teachers in the context of lifelong learning. *Laplace In Review*, 2021. 7 (1), p. 516-530.

4. **Ridei N.**, Tytova N., Yashnyk S., Antipova N., Shpotia T., Didukh I. The anti-gender movement: an overview of the problem in the context of its impact on the EU education system. *Laplace In Review*, 2021. 7 (3), p.22-32.

5. **Ridei N.**, Viktorova V., Chumak M., Kondur O., Kanova L. Innovations in higher education in Ukraine (2011-2021): trend analysis. *Laplace In Review*, 2021. 7 (3B), p. 569-581.

6. Stanytsina V., Artemchuk V., Bogoslavskaja O., Zinovieva I., **Ridei N.** The influence of environmental tax rates on the Levelized cost of heat on the example of organic and biofuels boilers in Ukraine. *Second International Conference on Sustainable Futures: Environmental, Technological, Social and Economic Matters (ICSF 2021)*, 2021. Vol. 280, PP.1-7.
7. **Ridei N.M.**, Tytova N.M., Tymoshenko V.I., Moroz V.V., Bibik N.V. Improvement of Methodological Approaches to Determining Directions of Financial Security of Ukraine. *Universal Journal of Accounting and Finance*, 2021. Vol. 9, № 4, pp. 613 – 622.
8. **Ridei N.**, Bakhmat O., Plahtiy D., Polova O., Holovnia Yu. The activities of amalgamated territorial communities in the context of sustainable development of the environment: the experience of Ukraine and the EU states. *International Journal of Computer Science and Network Security*, 2021. Vol. 21 No. 9 pp. 323-331 (WOS).
9. **Ridei N. M.**, Tytova N.M., Diegtiar O. A., Pavlenko D. H., Slabetskyi O. M. Administrative Management of Improvement Processes of Socio-Cultural Forms Based on Principles of Sustainable Development of Education. *Journal of Higher Education Theory and Practice*. 2021. № 21(14). pp. 102-111

2022

1. **Ridei N.**, Tytova N., Kanova L., Panchenko L., Slonovska O. Quality and life safety aspects in the educational policy of Ukrainian educational institutions. *International Journal of Health Sciences*, 2022. Vol. 6. № 2. PP. 1035–1045.
2. **Ridei N.**, Tytova N. the methodology for life quality and safety policy of sociocultural forms for sustainable development of ukraine. *Paradigm of knowledge*. 2022. №4(54). pp. 41-61. doi: 10.26886/2520-7474.4(54)2022.4
3. **Ridei N.**, Tymoshenko V., Tytova N., Khodunova V., Biletska A. Organization of Professional Training of Communication Management and Communications Specialists *Journal of Education, Technology and Computer Science is a continuation of “Edukacja – Technika – Informatyka. Education – Technology – Computer Science” Journal*. 2022. № 3(33). pp. 109-117. DOI: 10.15584/jetacomps.2022.3.12 (Index Copernicus).
4. **Ridei N.**, Tymoshenko V., Tytova N., Khodunova V., Biletska A. Organization of Professional Training of Communication Management and Communications Specialists *Journal of Education, Technology and Computer Science is a continuation of “Edukacja – Technika – Informatyka. Education – Technology – Computer Science” Journal*. 2022. № 3(33). pp. 109-117. DOI: 10.15584/jetacomps.2022.3.12 (Index Copernicus).

5. **Рідей Н.**, Титова Н., Вікторова Л., Цимбал С. Проблема державного управління соціокультурними формами організації у сфері освіти, науки, інновацій: актуальні проблеми і вектори розвитку. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2022, 6 (41), С. 418–426.
6. Ridei N., Khodunova V., Voronova G., Tsymbal S., Bondar N. A social and philosophical analysis of the values of European education. *Amazonia Investiga*, 2022. Т. 11. № 58, pp.194-201.

2023

1. **Ridei N.**, Tytova N., Kanova L., Sydorenko T., Romanenko N. Methodology of Scientific Knowledge of Educational Axiology of Europeanisation. *Journal of Education, Technology and Computer Science*. 2023. № 4(34). pp. 9–18.
2. Камышентсев Н., **Ridei N.** Features of Management of the Emergency Situation of Terrorist Nature on the Protected Critical Infrastructure of Ukraine. *Systems, Decision and Control in Energy IV*. Studies in Systems, Decision and Control. 2023. Vol. 456. pp.59–75.
3. **Ridei N.**, Tytova N., Humeniuk T., Ishchenko S., Sheremetieva S. The main ways to solve the problems of document management in higher education (the Ukrainian case). *Amazonia Investiga*. 2023 Т. 12. №61. pp.212-223. <https://doi.org/10.34069/AI/2023.61.01.22> (**WOS, Q – 1-2**)
4. **Ridei N.**, Tytova N., Snegirew I., Tsymbal S. Khodunova V. Socio-cultural forms of sustainable harmonization of civilizational perspectives in political discourse: implementation in public administration and management in Ukraine. *Synesis*. 2023. V. 15, № 4. pp. 360-373. (**WOS**)
5. **Ridei N.**, Tytova N., Kanova L., Khodunova V., Romanenko N. On the rebalancing of socio-cultural systems by semantic profile: monitoring the quality and safety of life. *Amazonia Investiga*. 2023 Т12. № 68. pp. 364-371. (**WOS**)
6. **Ridei N.**, Tytova N., Sydorenko T., Tsymbal S., Liashenko M. Changes in the semantic

2024

1. **Рідей Н.М.** Огляд наукової літератури присвяченої безмежній кар'єрі. *Перспективи та інновації науки (Серія «Психологія»): журнал*. 2024. № 3(37). С.954-964.
2. **Рідей Н.М.** Огляд літератури з багатогранної кар'єрної орієнтації. *Наукові перспективи: журнал*. 2024. № 3(45). С.1283-1292.
3. Рідей Н.М. Чинники вибору професії українськими ІТ-фахівцями. *Журнал «Психологічні студії»*. 2024. №1. С. 150–154.

4. Титова Н.М., **Рідей Н.М.**, Настрадін В.П., Присяжнюк М.М. Пошук і обробка інформації професійного спрямування: навч.посіб. Київ: В-во Ліра-К, 2024. 170 с.
5. Титова Н.М., **Рідей Н.М.**, Настрадін В.П., Присяжнюк М.М., Мамченко С.М., Артюх С.В., Яворська Р.О. Інформаційна безпека та кібербезпека держави: навч.посіб.; за заг.ред. М.М. Присяжнюка. Київ: В-во Ліра-К, 2024. 224 с.